

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक क्रमांक. शेअवि २००८/ प्र.क्र. १८७ /११अे
मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक - ६ सप्टेंबर, २००८

वाचा :-

- १) शासन निर्णय, कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग क्र.एनएआयएस १२०४/ प्र.क्र.१६६/११अे, दिनांक १९ ऑगस्ट, २००४
- २) शासन निर्णय, कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग क्र.एनएआयएस १२०४/ प्र.क्र.१६६/११अे, दिनांक ५ जानेवारी, २००५
- ३) शासन निर्णय, कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग क्र.एनएआयएस १२०४/ प्र.क्र.१६६/११अे, दिनांक ३१ मार्च, २००५
- ४) शासन निर्णय, कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग क्र.पीएआयएस १२०७/ प्र.क्र.२६६/११अे, दिनांक १० ऑगस्ट, २००७
- ५) शासन निर्णय, कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग क्र.पीएआयएस १२०७/ प्र.क्र.२६६/११अे, दिनांक २४ ऑगस्ट, २००७
- ६) शासन निर्णय, कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग क्र.शेअवि २००८/ प्र.क्र. १८७ /११अे, दिनांक ५ ऑगस्ट, २००८

प्रस्तावना :-

शेतकी व्यवसाय करतांना व नेसर्गिक आपत्तीमुळे होणारे अपघात उदा. रस्त्यावरील अपघात, वीज पडणे, विजेचा शॉक बसणे, पूर, सर्पदंश, विंचूदंश व वाहन अपघात तसेच अन्य कोणतेही अपघात यामुळे बन्याच शेतकर्यांचा मृत्यू ओढावतो किंवा काहीना अपंगत्व येते. घरातील कर्त्या व्यक्तिस झालेल्या अशा अपघातामुळे कुटुंबाचे उत्पन्नाचे साधन बंद होवून अडचणीची परिस्थिती निर्माण होत असल्याने अशा अपघातग्रस्त शेतकर्यांस/त्यांच्या कुटुंबास आर्थिक लाभ देण्याकरिता कोणतीही स्वतंत्र विमा योजना नसलेमुळे एक योजना शासनाने संदर्भ क्र. १ व २ च्या शासन निर्णयाद्वारे कार्यान्वित केलेली आहे.

शासनामार्फत शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजना राबविण्यासाठी विमा सल्लागार म्हणून कबाल इन्शुरन्स ब्रोकिंग सर्विसेस प्रा. लि., मुंबई-२१ या इर्डा परवानाधारक ब्रोकर/सल्लागार कंपनीची नेमणूक दिनांक १६ जुलै, २००८ च्या पत्रान्वये सन २००८-०९ साठी करण्यांत आलेली आहे. त्यानुसार दिनांक २१ जुलै, २००८ रोजी आयुक्त (कृषि) यांनी, कबाल इन्शुरन्स ब्रोकिंग सर्विसेस प्रा. लि., मुंबई-२१ यांचेबरोबर केलेल्या करारनाम्याप्रमाणे कार्यवाही करण्यांत येईल. या करारानुसार ही कंपनी शासनास, परिशिष्ट-१ मध्ये दर्शविलेल्या विभागीय कार्यालयाद्वारे विनामोबदला सहाय्य करणार आहे.

सदर योजनेचे कल्याणकारी स्वरूप पहाता, ही योजना पुढे सन २००८-०९ मध्ये चालू ठेवण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यातील महसूल विभागाकडील ७/१२ नोंदीप्रमाणे १० ते ७५ वयोगटातील खातेदार शेतकरी, (सुमारे १ कोटी ६ लाख) यांचे वतीने शासन त्यांच्या व्यक्तिगत अपघात व अपंगत्व यासाठी प्रस्तुत शासन निर्णयाव्दारे विमा पॉलीसी उत्तरवित आहे.

२) राज्यातील सर्व शेतक-यांना व्यक्तिगत अपघातापासून संरक्षण देण्यासाठी, **अ)** नॅशनल इन्शुरन्स विमा कंपनी **ब)** ओरीएंटल इन्शुरन्स विमा कंपनी **क)** रिलायन्स जनरल इन्शुरन्स कंपनी या तीन विमा कंपन्यांची नियुक्ती करण्यात येत आहे.

३) सन २००८-०९ मध्ये शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजना, शासनाचे वतीने आयुक्त (कृषि) उपरोक्त नियुक्त विमा कंपन्या आणि कबाल इन्शुरन्स ब्रोकिंग सर्क्हिसेस प्रा. लि. यांचे मध्ये या शासन निर्णयातील अटी, शर्ती व मान्यतेनुसार त्रिपक्षीय पॉलीसी करार करून अंमलात आणली जाईल. शेतक-यांचे/वारसदारांचे विमा दावे शासन व विमा कंपनीमध्ये झालेल्या पॉलीसी करारातील तरतुदी, अटी व शर्ती आणि शासन निर्णयातील विहित मार्गदर्शक सुचनानुसार मंजूर करण्यात येतील.

४) या योजनेतर्गत विमा हप्त्याची (प्रिमीयमची) रक्कम, प्रति शेतकरी रुपये ८/- प्रमाणे एक वर्षासाठी, संदर्भ क्र. ६ येथील दिनांक ५ ऑगस्ट, २००५ चे शासन निर्णयान्वये सेवाकरासह पुढीलप्रमाणे संबंधीत विमा कंपनीस शासनाने शेतक-यांच्या वतीने एकरकमी अदा केलेली आहे. त्यामुळे उपरोक्त विमा कंपनीस शेतक-यांनी किंवा शेतक-यांचेवतीने अन्य कोणत्याही संस्थेने, या योजनेतर्गत स्वतंत्रित्या विमा हप्त्याची रक्कम भरण्याची गरज नाही. राज्यातील सर्व शेतक-यांना व्यक्तिगत अपघातापासून संरक्षण देण्यासाठी पुढील प्रमाणे विमा कंपन्या, त्यांचे कार्यक्षेत्र, विमा संरक्षित शेतकरी संख्या व विमा हप्ता इत्यादी ठरविण्यात आले आहे.

विमा कंपनीचे नाव	सोपविण्यात आलेला महसूल विभाग	शेतकरी संख्या (लाख)	विमा हप्ता रक्कम रुपये (सेवा करासहित)		
			विमा हप्ता	सेवा कर (१२.३६ टक्के)	एकूण
अ)नॅशनल इन्शुरन्स कंपनी	कोकण	११	८८०००००	१०८७६८०	९८८७६८०
ब)ओरीएंटल इन्शुरन्स कंपनी	पुणे, नाशिक, अमरावती, नागपूर	७०	५६००००००	६९२१६००	६२९२१६००
क)रिलायन्स जनरल इन्शुरन्स कंपनी	औरंगाबाद	२५	२०००००००	२४७२०००	२२४७२०००
एकूण		१०६	८४८०००००	१०४८१२८०	९.५२.८१,२८०

५) प्रतिवर्षी प्रतिशेतकरी रुपये ८/- विमा हप्ता दर सन २००७-०८ पासून पुढील तीन वर्षासाठी लागू

करण्याचा निर्णय संदर्भ क्रमांक ४ व ५ येथील शासन निर्णयानुसार घेण्यांत आला असल्याने सन २००९-१० पर्यंत शेतक-यांच्या संख्येतील बदल अथवा त्याप्रमाणे वाढीव हप्त्याची विमा कंपन्यांची मागाणी विचारात घेतली जाणार नाही. मात्र विमा हप्ता वार्षिक दराने प्रतिवर्षी अदा केला जाईल.

६) ही योजना दिनांक १५ ऑगस्ट, २००८ ते १४ ऑगस्ट, २००९ या एक वर्षाच्या कालावधीकरिता लागू करण्यांत येत आहे.

७) यापूर्वी शेतक-यांनी अथवा त्यांच्या वतीने अन्य कोणत्याही संस्थेने, कोणतीही वेगळी विमा योजना लागू केली असल्यास अथवा विमा उतरविला असल्यास, त्याचा या योजनेशी काहीही संबंध राहणार नाही. या योजनेतर्गत मिळणारे लाभ स्वतंत्र असतील.

८) योजना कालावधीत संपूर्ण दिवसासाठी म्हणजेच विहित कालावधीतील प्रत्येक दिवसाच्या २४ तासासाठी ही विमा योजना लागू राहील. या कालावधीत शेतक-याला केव्हाही अपघात झाला तरी तो या विमा योजनेतर्गत लाभासाठी पात्र राहील.

९) योजनेच्या कालावधीत दर तीन महिन्यानी कृषि आयुक्तांनी योजनेच्या प्रगतीचा सविस्तर आढावा घ्यावा. सदर आढावा घेताना विमा कंपनीकडे दाखल झालेले दावे, त्यापैकी निकालात काढलेले दावे, नाकारलेले दावे, दावे प्रलंबित राहण्याची कारणे, प्रलंबित दावे निकाली काढण्यासाठी संबंधीत विमा कंपनीने केलेले प्रयत्न, त्यांच्या कार्यालयाकडून शेतक-यांना मिळणारा प्रतिसाद, योजनेच्या प्रसिध्दीसाठी तसेच दावे निकाली काढण्यासाठी आखलेली मोहिम अथवा विशेष प्रयत्न इत्यादी गोष्टी विचारात घ्याव्यात. कृषि आयुक्तांकडील सदर अहवाल विचारात घेऊन, पुढील वर्षासाठी संबंधीत विमा कंपनीस पुढे योजनेचे काम देवून विमा हप्ता अदा करावयाचा किंवा कंपनीची नियुक्ती रद्द करून अन्य कंपनीची नियुक्ती करावयाची याचा अधिकार सर्वस्वी शासनास राहील.

१०) विमा कंपनीचे काम समाधानकारक नसल्यास, त्यांना एक महिन्याची नोटीस देवून नियुक्ती रद्द करण्याचे व त्यापुढील विमा कालावधीची विमा हप्त्याची रक्कम परत घेण्याचे अधिकार शासनास राहतील. योजना सुरु असलेल्या कालावधीसाठी विमा हप्ता देण्याची जबाबदारी शासनाची असेल तर त्या कालावधीतील देय विमा दावे अदा करण्याची जबाबदारी विमा कंपनीची राहील.

११) विमा सल्लागार, शासन व विमा कंपन्या यांचे त्रिपक्षीय करारामध्ये अथवा विमा पॉलिसीमध्ये कांहीही नमुद केलेले असले तरी शासन निर्णयातील नमुद अटी, शर्ती व मार्गदर्शक सूचना, विमा सल्लागार व विमा कंपन्यांना बंधनकारक असतील.

१२) कंपनीबरोबरच्या विमा पॉलिसी करारानुसार, शेतक-याचा मृत्यू झाल्यास रुपये एक लाख व अपंगत्व आल्यास प्रकरणप्रत्ये रुपये पन्नास हजार ते रुपये एक लाख (प्रपत्र-अ) या प्रमाणे नुकसान भरपाई रक्कम मिळेल.

१३) कबाल इन्शुरन्स ब्रोकिंग सर्विसेस प्रा.लि. ही विमा कंपनी शासनास रुपये पंधरा लाखाची बँक गॅरंटी देईल.

१४) या शासन निर्णयासोबत विहित केलेली प्रपत्रे/कागदपत्रे वगळता अन्य कोणतीही कागदपत्रे शेतक-यांनी वेगळ्याने सादर करण्याची आवश्यकता नाही किंवा विमा योजनेतर्गत लाभासाठी विमा कंपनीकडे स्वतंत्रपणे अर्ज/कागदपत्रे सादर करण्याची आवश्यकता नाही. अपवादात्मक परिस्थितीमध्ये, विमा प्रस्तावासोबत कांही कागदपत्रे सादर करावयाची राहिल्यास पर्यायी कागदपत्रे/चौकशीच्या आधारे प्रस्तावावर निर्णय घेण्यांत यावा. यासाठी आवश्यकता वाटल्यास शासन, विमा सल्लागार कंपनी व विमा कंपनी यांनी संयुक्तपणे निर्णय घ्यावा.

१५) पॅलिसी सुरु झालेल्या कालावधीत शेतक-याचा अपघात झाल्यास, सदर विमा योजनेतर्गत त्यांच्या कुटुंबास अथवा त्यास द्यावयाची रक्कम ही विहित कागदपत्रासह विमा प्रस्ताव प्राप्त झाल्यापासून एक महिन्याच्या कालावधीत अदा करणे विमा कंपनीस बंधनकारक राहील.

१६) योजनेचे स्वरूप, लाभ व पात्रता दर्शविणारी विवरणपत्रे.

१) विमा योजनेतर्गत मिळणारे लाभ	प्रपत्र अ
२) लाभार्थी पात्रतेच्या अटी व त्यासाठी आवश्यक कागदपत्रे	प्रपत्र ब
३) विमा संरक्षणामध्ये समाविष्ट नसणा-या बाबी	प्रपत्र क
४) पुराव्यासाठी जोडावयाची कागदपत्रे	प्रपत्र ड

१७) या विमा योजनेतर्गत नुकसान भरपाईची रक्कम अदा करण्याबाबत विमा कंपनी, लाभार्थी अथवा शासकीय यंत्रणा यामध्ये वाद निर्माण झाल्यास, त्याबाबत समाधानकारक तोडगा काढण्यासाठी संबंधीत जिल्ह्यांचे जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली खालील प्रमाणे जिल्हा नियंत्रण समिती गठीत करण्यात येत आहे. सदर समिती त्याबाबतचा निर्णय घेईल.

जिल्हाधिकारी/अतिरिक्त जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
निवासी उपजिल्हाधिकारी	सदस्य
विमा सल्लागार कंपनी - विभाग प्रमुख	सदस्य
संबंधीत विमा कंपनीचे अधिकारी	सदस्य
जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी	सदस्य-सचिव

वरील समितीची दरमहा सभा होवून त्यामध्ये त्या त्या जिल्ह्यातील विमा प्रकरणांचा आढावा घेतला जाईल. प्रलंबित/अनिर्णीत/विवादास्पद प्रकरणी अंतिम निर्णय घेवून, देय प्रकरणी नुकसान भरपाई जलद देणेबाबत समितीचे निर्णयानुसार अंमलबजावणी करणे संबंधित विमा कंपनीस बंधनकारक राहील.

१८) संबंधित विमा कंपनीने, विमा सल्लागार कंपनीने व शासन यांनी सदर योजनेस स्थानिक वृत्तपत्रे, जाहिरातीव्वारे पुरेशी प्रसिद्धी द्यावी.

१९) सदर योजनेच्या अंमलबजावणीमध्ये अथवा दावे अंतिम करण्यामध्ये काही शंका/ अडचणी असतील तर त्या दूर करणे तसेच योजनेची अंमलबजावणी करणा-या यंत्रणांना आणि संबंधीतांना योजना समजावून

सांगण्यासाठी विमा सल्लागार कंपनी व विमा कंपनीने पुढाकार घेऊन संबंधीत जिल्हाधिकारी यांचे समवेत बैठकांचे आयोजन करावे.

२०) आयुक्त (कृषि) यांनी कबाल इन्शुरन्स ब्रोकिंग सर्विसेस प्रा. लि., मुंबई-२१ या शासन नियुक्त विमा सल्लागार कंपनीच्या मदतीने पूर्ण संनियंत्रण करावयाचे असून आवश्यकतेप्रमाणे वेळोवेळी बैठका आयोजित करून, आढावा घेऊन योजनेची परिणामकारक अंमलबजावणी होईल यासाठी कार्यवाही करावी.

२१) सदर योजनेत कोणतेही बदल/सुधारणा इत्यादिचे अधिकार शासनास राहतील. शासन यासाठी विमा कंपनीशी आवश्यकतेप्रमाणे सल्लामसलत करील.

२२) शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजनेसंदर्भात जनतेकडून, लोकप्रतिनिधीकडून विविध प्रकारच्या तक्रारी प्राप्त होत असतात, त्यासंदर्भात शासनास/कृषि आयुक्तालयास कोणत्याही प्रकारच्या माहितीची आवश्यकता असल्यास सदर माहिती विमा कंपनी, ब्रोकर/सल्लागार कंपनी व जिल्हा नियंत्रण समिती यांनी तात्काळ सादर करणे बंधनकारक राहील.

२३) योजनेची अंमलबजावणी तालुका स्तरावर - तालुका कृषि अधिकारी, जिल्हा स्तरावर - जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी व विमा सल्लागार कंपनीचे प्रतिनिधी आणि राज्यस्तरावर आयुक्त (कृषि) यांचेकडून होणार आहे.

योजनेची अंमलबजावणी, कार्य पद्धती व नियुक्त यंत्रणांची कर्तव्ये आणि जबाबदारी

अ) अर्जदार :-

१) विहित नमुन्यात अर्ज करावा. (क्लेम फॉर्म भाग-१). अर्जासोबत प्रपत्र ब मध्ये नमूद केलेली आवश्यक कागदपत्रे जोडावीत तसेच अपघाताचे स्वरुपानुसार, अपघाताच्या पुराव्यासंबंधी प्रपत्र ड मध्ये नमूद केलेली कागदपत्रे अर्जासोबत जोडावीत.

२) अर्ज तालुका कृषि अधिकारी यांचे कार्यालयात सादर करून पोहोच घेण्यात यावी.

ब) महसूल यंत्रणा :-

तलाठी : १) अपघातग्रस्त शेतकरी / वारसदार यांना ७/१२ उतारा, गाव नमुना नं. ६ क व ६ ड आणि विहित नमुन्यातील प्रमाणपत्र (क्लेम फॉर्म भाग -२) तातडीने उपलब्ध करून द्यावे.

तहसिलदार : १) योजनेची प्रसिद्धी करण्यास मदत करणे.

२) योजनेसंबंधी माहिती /अर्जाचा नमूना सेतू कार्यालयातून पुरवणे.

३) अर्जदारास लागणारे उतारे, वारसनोंद व तलाठी प्रमाणपत्र अर्जदारास तातडीने उपलब्ध होणेचे दृष्टीने आवश्यक त्या सुचना निर्गमित करणे.

जिल्हाधिकारी: १) जिल्हा नियंत्रण समितीचे अध्यक्ष या नात्याने जिल्हाधिकारी यांनी प्रत्येक महिन्याच्या लोकशाहीदिनी या योजनेचा तालुकानिहाय आढावा घेणे व अडचणीचे निराकरण करणे.

२) महसूल विभागाची कागदपत्रे (७/१२, गाव नमुना ६ क, ६ ड) तलाठी प्रमाणपत्र तसेच विमा प्रस्तावातील विहित कागदपत्रे मिळण्यास अडचणी असल्यास दूर करणे.

३) योजनेची प्रभावी अंमलबजवणी होणेचे दृष्टीने सुधारणा / सूचना याबाबत आयुक्त (कृषि) यांना

अवगत करणे.

क) कृषि विभाग :-

तालुका कृषि अधिकारी

- १) योजनेची प्रसिद्धी करण्यास मदत करणे.
- २) योजनेसंबंधी माहिती /अर्जाचा नमुना कार्यालयातून पुरवणे.
- ३) अर्ज स्विकारणे, अर्ज स्विकारतांना प्रस्तावासोबत ७/१२, ६-क, ६-ड मूळ प्रतीत व उर्वरित कागदपत्रे राजपत्रित अधिका-याने साक्षांकित केलेली असल्याची खात्री करणे, नसल्यास पूर्तता करून घेऊन अर्ज स्विकारणे व पोहोच देणे .
- ४) प्राप्त दावे जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी यांचे कार्यालयात सादर करून पोहोच घेणे.
- ५) विहित नमुन्यात (प्रपत्र इ) प्रकरणांच्या नोंदी ठेवणे
- ६) विहित कागदपत्रांचे त्रूटीमुळे परत आलेल्या प्रकरणांची त्रूटीपूर्तता करून घेऊन परिपूर्ण विमा प्रस्ताव फेरसादर करणे.
- ७) विमा प्रस्ताव नामंजूर झाल्यास दावा नामंजुरीचे पत्र विमा सल्लागार/विमा कंपनीकडून प्राप्त झाल्यानंतर संबंधीत अर्जदारास पोहचविणे.
- ८) दावा नामंजूर संदर्भात विवाद निर्माण झाल्यास जिल्हा नियंत्रण समितीकडे तक्रार दाखल करण्यास संबंधितांना मार्गदर्शन करणे
- ९) विमा कंपनीने मंजुर केलेल्या प्रस्तावाचे धनादेश शेतक-याचे/वारसदाराचे बँकेतील बचतखात्यात तात्काळ जमा करणेबाबत विमा कंपनीकडे पाठपुरावा करणे.

उपविभागीय कृषि अधिकारी

अधिनस्त तालुक्यातील विमा प्रस्तावांचा आढावा घेऊन योजनेच्या प्रभावी अंबलबजावणीसाठी कार्यवाही करतील.

जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी

- १) विमा सल्लागार कंपनीचे प्रतिनिधीस कार्यालयात जागा उपलब्ध करून देणे.
- २) योजनेच्या कामासाठी जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी कार्यालयातील एकाअधिका-याची किंवा कर्मचाऱ्याची नियुक्ती करतील. सदर अधिकारी किंवा कर्मचारी विमा सल्लगार कंपनीचे प्रतिनिधी समवेत योजनेचे कामकाज करतील.
- ३) तालुका कृषि अधिका-याकडून आलेल्या विमा प्रस्तावांच्या नोंदी विहित नमुन्यात (प्रपत्र फ) ठेवतील.
- ४) जिल्हा नियंत्रण समितीचे सदस्य-सचिव म्हणून दरमहा लोकशाही दिनी आढावा बैठक आयोजित करून योजनेची प्रभावी अंबलबजावणी होणेचे दृष्टीने कार्यवाही करतील.

५) जिल्ह्यातील योजनेची यशस्वीरित्या अंमलबजावणी करण्याची संपूर्ण जबाबदारी जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांची राहील.

६) विमा सल्लागार कंपनीने अपूर्ण प्रस्तावांची यादी त्रुटीसह जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांना सादर केल्यानंतर जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांनी संबंधीत तालुका कृषि अधिकारी कार्यालयाकडून तात्काळ कागदपत्रांची पूर्तता करून संबंधीत विमा सल्लागार कंपनीचे विभागीय कार्यालयास सादर करणेबाबत संनियंत्रण करतील.

७) विमा कंपनी/विमा सल्लागार कंपनीकडून दावे मंजूरी/नामंजूरीबाबतची प्राप्त माहिती तालुका कृषि अधिकारी यांना देणे.

विभागीय कृषि सहसंचालक

विभागीय कृषि सहसंचालक त्यांचे अधिनस्त जिल्हातील सदर योजनेचा जिल्हानिहाय दरमहा आढावा घेऊन आयुक्त (कृषि) यांना प्रगती अहवाल सादर करतील.

कृषि आयुक्तालय

१) शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजनेचे संपूर्ण संनियंत्रण हे आयुक्त (कृषि) यांनी करावयाचे आहे. आयुक्त (कृषि) यांनी विमा सल्लागार कंपनी, विमा कंपनी व विभागीय कृषि सहसंचालक यांचे कडून योजनेचा मासिक प्रगती अहवाल घेवून योजनेची अंमलबजावणी प्रभावीपणे होण्यासाठी संनियंत्रण करावे. योजनेच्या प्रगतीबाबत शासनास वेळोवेळी अवगत करावे. येणाऱ्या तक्रारीचे जिल्हा नियंत्रण समितीद्वारे निराकरण करावे.

२) अपूर्ण विमा प्रस्ताव पूर्ण करून घेऊन विमा प्रस्ताव प्रलंबित राहणार नाहीत यादृष्टीने संनियंत्रण करतील.

ड) ब्रोकर/विमा सल्लागार कंपनी

१) शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजनेमध्ये विमा नुकसान भरपाईचे दावे हे विमा सल्लागार कंपनी /ब्रोकर कंपनी यांचेकडून तपासणी/पडताळणी करून परिपूर्ण प्रस्ताव संबंधीत विमा कंपनीकडे मंजूरीसाठी सादर करतील.

२) कबाल इन्शूरन्स ब्रोक्रिंग सर्किंसेस कंपनी ही त्यांचे अधिनस्त परीशिष्ट-१ मधील विभागीय कार्यालयाकडील एका कर्मचा-याची नियुक्ती जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी यांचे कार्यालयात करतील. सदर कर्मचारी विमा प्रस्तावाची तपासणी करतील. विमा प्रस्तावातील त्रुटींची पूर्तता करून घेवून परिपूर्ण प्रस्ताव विमा कंपनीकडे सादर करतील आणि अपूर्ण विमा प्रस्तावाबाबतची यादी विमा कंपनीला कळवून विमा दावे मुदतबाब्य होणार नाहीत याची दक्षता घेतील.

३) विमा सल्लागार कंपनी ही विमा कंपनी समवेत वेळोवेळी योजनेचा आढावा घेईल. याबाबत विमा

सल्लागार कंपनी विमा प्रस्तावांचा मासिक प्रगती अहवाल आयुक्त (कृषि), विभागीय कृषि सहसंचालक व जिल्हा अधिकारी यांना सादर करील. या बाबतीत सर्व विमा प्रस्तावांची तालुका/जिल्हानिहाय माहिती अद्ययावत ठेवणे ही विमा सल्लागार कंपनीची जबाबादारी राहील. यासाठी गरज भासल्यास विमा कंपन्यांस योग्य ती संगणक आज्ञावली तयार करण्यास मदत करील.

- ४) विमा प्रस्तावासंदर्भातील मंजूरी वा नामंजूरीबाबत प्रगती अहवाल जिल्हा अधिकारी यांना देऊन अर्जदारास स्वतंत्रपणे कळवतील.
- ५) विमा दावा विवादास्पदरित्या नामंजूर झाला असल्यास अर्जदार यांना जिल्हा नियंत्रण समितीकडे तक्रार दाखल करण्याबाबत योग्य ते मार्गदर्शन करतील.
- ६) सदर योजनेच्या अंमलबजावणीमध्ये अडचण/संदिग्धता निर्माण झाल्यास शासनाच्या वतीने नियुक्त करण्यांत आलेल्या विमा सल्लागार कंपनीने ती वेळीच शासनाच्या निर्दर्शनास आणून देऊन अडचणीचे वेळीच निराकरण करण्यांसाठी शासनाकडे/आयुक्त (कृषि) यांचेकडे सल्लामसलत करावी.
- ७) विमा सल्लागार कंपनीचे अधिनस्त सर्व विभागीय कार्यालयाचे सनियंत्रणासाठी व वेळोवेळी प्रगती अहवाल आयुक्त (कृषि) यांना सादर करण्यासाठी विमा सल्लागार कंपनी **राज्यस्तरावरील समन्वयासाठी** पुणे येथे मुख्यालय स्थापन करील.
- ८) विमा कंपनी विमा योजनेची अंमलबजावणी पॉलीसी कराराप्रमाणे करीत आहे याबाबत विमा सल्लागार कंपनी दक्षता घेर्ईल.
- ९) विमा योजनेची प्रसिद्धी करण्यास मदत करील.
- १०) योजनेच्या प्रगतीबाबत मासिक आढावा घेऊन योजनेच्या अंमलबजावणीत कांही उणीवा आढळल्यास त्या दूर करील व या बाबत शासनास वेळोवेळी अवगत करील.
- ११) वादविवाद प्रकरणी विमा कंपनी व शासनाबोरोबर समन्वय साधून चर्चेव्वारे वेळोवेळी निराकरण करील व संबंधीतांना नुकसान भरपाई मिळवून देण्यासाठी काम करील.
- १२) २००५-०६, सन २००६-०७ व सन २००७-०८ मधील यापूर्वीचे तसेच शासन निर्णयान्वये अंमलात येणा-या योजनेतील उद्भवणा-या वादग्रस्त प्रकरणाबाबत शेतक-यांना देय लाभ मिळवून देण्यासंदर्भात शासनास सल्ला देणे व शासनाच्यावतीने कायदेशीर कारवाई करणे.

इ) विमा कंपन्या

- १) विमा सल्लागार कंपनीने सादर केलेला विमा प्रस्ताव तपासून परिपूर्ण प्रस्ताव स्विकारून पोहोच देतील. एक महिन्यात त्यावर निर्णय घेवून नुकसान भरपाईच्या रकमेचा धनादेश शेतकऱ्यांच्या /

वारसदारांच्या बचत खात्यात जमा करतील.

२) विमा प्रस्तावात त्रुटी असल्यास त्रुटी बाबतचे पत्र किंवा दावा नामंजूर असल्यास त्याबाबतचे पत्र संबंधित अर्जदारास पोहोच करतील व त्याची प्रत विमा सल्लागार कंपनी व जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी यांना देतील. परिपूर्ण प्रस्ताव प्राप्त झाल्यापासून एक महिन्याच्या आत उचित कार्यवाही न केल्यास तीन महिन्यापर्यंत दावा रकमेवर दरमहा ९ टक्के व त्यानंतर पुढे १५ टक्के व्याज देय राहील.

३) शेतकऱ्यांचा विमा प्रस्ताव विहित कागदपत्रासह विमा योजनेच्या कालावधीत कधीही प्राप्त झाला तरी तो विचारात घेणे विमा कंपनीला बंधनकारक राहील. अखेरच्या दिवसात झालेल्या अपघातासाठी योजनेचा कालावधी संपल्यापासून ९० दिवसांपर्यंत विमा प्रस्ताव स्विकारण्यांत येतील. समर्थनीय कारणास्तव ९० दिवसानंतर प्राप्त दावे स्विकारण्यात यावेत, तथापि अपघाताचे सूचनापत्र विमा कालावधी संपल्यानंतर ९० दिवसांपर्यंत घेणे बंधनकारक राहील व त्यानुसार सविस्तर प्रस्तावांवर कार्यवाही करणे कंपनीस बंधनकारक राहील .

४) प्रपत्र ड मध्ये नमुद केलेल्या कागदपत्रांच्या आधारेच नुकसान भरपाई अदा करतील. दुर्घटना सिद्ध होत असेल व अपवादात्मक परिस्थितीत एखाद्या कागदपत्राची पूर्तता होवू शकत नसेल तर पर्यायी दाखल्याबाबत आयुक्त (कृषि)/जिल्हाधिकारी यांच्याशी विचारविनिमय करून पूर्तता करून घेऊन नुकसान भरपाई अदा करातील.

५) अपघातग्रत वाहनचालकाचे चुकीमुळे शेतकऱ्यांचा मृत्यू झाल्यास/अपंगत्व आल्यास दोषी वाहनचालक वगळता सर्व शेतकऱ्यांना प्रपत्र ड मध्ये नमुद केलेल्या बाबीमुळे मृत्यू/अपंगत्व आल्यास केवळ अपघात झाला या कारणास्तव नुकसान भरपाई दावे मंजूर करण्यांत येतील.

६) अपघाती मृत्यू संदर्भात दुर्घटना घडल्याचे सिद्ध झाल्यास अनावश्यक धोका पत्करला या कारणास्तव एकही प्रकरण नाकारता येणार नाही.

७) संबंधीत शेतकऱ्यांचे अपघातामध्ये निधन झालेले असल्यास त्यांच्या कुटुंबियास दाव्याची रक्कम पुढील प्राधान्यानुसार अदा करावी.

अ) मृत शेतकऱ्यांची पत्नी, ब) मृत शेतकऱ्यांची अविवाहित मुलगी, क) मृत शेतकऱ्यांची आई, ड) मृत शेतकऱ्यांचे मुलगे, इ) मृत शेतकऱ्यांची नातवंडे, फ) मृत शेतकऱ्यांची विवाहित मुलगी.

२४) आयुक्त (कृषि) यांनी सदर शासन निर्णयाच्या अनुषगाने शासन, विमा सल्लागार कंपनी व विमा कंपन्या यामध्ये त्रिपक्षीय करार करावा. विमा कंपनीने विमा पॉलीसी निर्गमित करावी.

२५) हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २००८०९०६१६१८०७००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने.

(ब. दि. उमाटे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग

प्रति,

- १) मा.राज्यपाल महोदयांचे सचिव
- २) मा.मुख्यमंत्री महोदयांचे प्रधान सचिव
- ३) मा.उपमुख्यमंत्री महोदयांचे प्रधान सचिव
- ४) मा.मंत्री कृषि व जलसंधारण यांचे खाजगी सचिव
- ५) मा.राज्यमंत्री, कृषि यांचे खाजगी सचिव
- ६) मा.मंत्री व राज्य मंत्री, फलोत्पादन यांचे खाजगी सचिव
- ७) सर्व मंत्री / राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ८) मा.मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहाय्यक
- ९) अपर मुख्य सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १०) अपर मुख्य सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ११) अपर मुख्य सचिव (महसूल) महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १२) प्रधान सचिव, गृह विभाग, (अ.व सु.) मंत्रालय, मुंबई
- १३) प्रधान सचिव, (मदत व पुनर्वसन), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १४) सचिव, कृषी मंत्रालय, भारत सरकार, (कृषि व सहकार विभाग) कृषी भवन, नवी दिल्ली
- १५) सचिव, वित्त मंत्रालय, भारत सरकार, (वित्त विभाग) (विमा), नवी दिल्ली
- १६) आयुक्त कृषि, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १७) अध्यक्ष, कबाल इन्शुरन्स सर्किंसेस प्रा. लि. मित्तल टॉवर्स, ११८ बी विंग, ११ वा मजला, नरीमन पॉइंट, मुंबई ४०० ०२१
- १८) व्यवस्थापकीय संचालक, नॅशनल इन्शुरन्स कंपनी लि., स्टर्लिंग सिनेमा बिल्डिंग, २ रा मजला, ६५ मर्झबान रोड, डी. ओ. १४, फोर्ट, मुंबई - ४०० ००१
- १९) व्यवस्थापक, रिलायन्स जनरल इन्शुरन्स कंपनी लि., १९ रिलायन्स सेंटर, वालचंद हिराचंद मार्ग, बेलार्ड इस्टेट, मुंबई - ४०० ०३८
- २०) व्यवस्थापक, ओरियंटल इन्शुरंस कंपनी लि., नागपूर प्रादेशिक कार्यालय, शुक्ला भवन, वेस्ट हायकोर्ट रोड, धरमपेठ, नागपूर - ४४० ०१०.
- २१) संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
- २२) सर्व संचालक / सहसंचालक, कृषी आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१
- २३) अधिदान व लेखाअधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- २४) महाव्यवस्थापक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँक, ९ नगीनदास रोड, मुंबई-२३

- २५) महालेखापाल, महाराष्ट्र - १ (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई
- २६) महालेखापाल, महाराष्ट्र - २ (लेखा परिक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), नागपूर
- २७) विमा संचालक, म्हाडा ईमारत, १ला मजला, बांद्रा (पूर्व) मुंबई
- २८) महासंचालक, माहिती आणि जनसंपर्क संचालनालय, मंत्रालय, मुंबई
- २९) मुख्य सांख्यिक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१
- ३०) सर्व जिल्हाधिकारी
- ३१) सर्व तहसीलदार
- ३२) सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक, महाराष्ट्र राज्य
- ३३) सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी/ सर्व उप विभागीय कृषि अधिकारी/ सर्व तालुका कृषि अधिकारी/ कृषि विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद
- ३४) सहसचिव /सर्व उपसचिव / अवर सचिव / कक्ष अधिकारी, कृषि व पदुम विभाग, (कृषि उपविभाग), मंत्रालय, मुंबई
- ३५) मंत्रालयातील इतर सर्व विभाग, मुंबई
- ३६) निवड नस्ती, ११अे

प्रपत्र-अ

शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजना
व्यक्तिगत अपघात विमा योजनेतर्गत मिळणारे लाभ.

अपघाताची बाब	नुकसान भरपाई
१ अपघाती मृत्यू	रुपये १,००,०००/-
२ अपघातामुळे दोन डोळे निकामी होणे	रुपये १,००,०००/-
३ अपघातामुळे दोन अवयव निकामी होणे	रुपये १,००,०००/-
४ अपघातामुळे एक डोळा व एक अवयव निकामी होणे	रुपये १,००,०००/-
५ अपघातामुळे एक डोळा निकामी होणे	रुपये ५०,०००/-
६ अपघातामुळे एक अवयव निकामी होणे	रुपये ५०,०००/-

प्रपत्र-ब

लाभार्थी पात्रतेच्या अटी व त्यासाठी आवश्यक कागदपत्रे

- १ महाराष्ट्र राज्यातील १० ते ७५ वयोगटातील महसूल नोंदीनुसार असलेला खातेदार शेतकरी
- २ शेतकरी म्हणून त्याचे नावाचा समावेश असलेला ७/१२ उतारा
- ३ ज्या नोंदीवरुन अपघातग्रस्त शेतकऱ्याचे नांव ७/१२ वर आले असेल अशी संबंधित फेरफार नोंद (गाव नमुना नं. ६ ड)
- ४ शेतकऱ्यांचे वारस म्हणून गावकामगार तलाठयाकडील गांव नमुना नं.६ क नुसार मंजूर झालेली वारसाची नोंद
- ५ विहित नमुन्यातील कार्यकारी दंडाधिकारी यांचे समोर केलेले प्रतिज्ञापत्र (प्रपत्र-ग)
- ६ शेतकऱ्यांच्या वयाच्या पडताळणीकरिता जन्म दाखला किंवा शाळा सोडल्याचा मूळ दाखला किंवा राजपत्रित अधिकारी यांनी साक्षांकित केलेले ग्रामपंचायत प्रमाणपत्र किंवा शाळेच्या मुख्याध्यापकाचे प्रमाणपत्र/ग्रामपंचायतीचे प्रमाणपत्र या पैकी कोणतेही एक प्रमाणपत्र किंवा उपलब्ध नसल्यास निवडणूक कार्ड

सूचना : अ.क्र. १ ते ५ हे मूळ कागदपत्र आवश्यक व अ.क्र.६ मधील कागदपत्र मूळ किंवा राजपत्रित अधिकाऱ्याने साक्षांकित केलेले असल्यास ग्राहय धरण्यात येतील.

प्रपत्र-क

शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजना
विमा संरक्षणामध्ये समाविष्ट नसणाऱ्या बाबी

- १) विमा कालावधी पूर्वीचे अपगंत्व २) आत्महत्येचा प्रयत्न, आत्महत्या किंवा जाणीवपूर्वक स्वतःला जखमी करून घेणे. ३) गुन्हयाच्या उद्देशाने कायद्याचे उल्लंघन करतांना झालेला अपघात. ४) अंमली पदार्थाच्या अमलाखाली असतांना झालेला अपघात ५) नैसर्गिक मृत्यू ६) भ्रमिष्टपणा. ७) बाळंतपणातील मृत्यू ८) शरीरांतर्गत रक्तस्त्राव ९) मोटार शर्यतीतील अपघात १०) युध ११) सैन्यातील नोकरी १२) जवळच्या लाभधारकाकडून झालेला खून

प्रपत्र-ड

शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजना अपघाताचे पुराव्यासाठी सादर करावयाची कागदपत्रे

अ. नं.	अपघाताचे स्वरूप	आवश्यक कागदपत्रे
१	रस्ता/रेल्वे अपघात	प्रथम माहिती अहवाल, स्थळ पंचनामा, इन्क्वेस्ट पंचनामा, पोस्ट मॉर्टम अहवाल, मृत्यू दाखला
२	पाण्यामध्ये बुडून मृत्यू	प्रथम माहिती अहवाल किंवा पोलीस पाटील अहवाल, स्थळ पंचनामा, इन्क्वेस्ट पंचनामा, पोस्ट मॉर्टम अहवाल, मृत्यू दाखला (बुडून बेपत्ता झाल्यास फक्त प्रथम माहिती अहवाल आवश्यक तथापि क्षतीपूर्ती बंधपत्र आवश्यक)
३	जंतू नाशक अथवा अन्य कारणामुळे विषबाधा	प्रथम माहिती अहवाल, स्थळ पंचनामा, इन्क्वेस्ट पंचनामा, पोस्ट मॉर्टम अहवाल, रासायनिक विश्लेषण अहवाल, मृत्यू दाखला
४	विजेचा धक्का अपघात	प्रथम माहिती अहवाल किंवा पोलीस पाटील अहवाल, स्थळ पंचनामा, इन्क्वेस्ट पंचनामा, पोस्ट मॉर्टम अहवाल, मृत्यू दाखला
५	विज पडून मृत्यू	प्रथम माहिती अहवाल किंवा पोलीस पाटील अहवाल, स्थळ पंचनामा, इन्क्वेस्ट पंचनामा, पोस्ट मॉर्टम अहवाल, मृत्यू दाखला
६	खून	प्रथम माहिती अहवाल, स्थळ पंचनामा, इन्क्वेस्ट पंचनामा, पोस्ट मॉर्टम अहवाल, रासायनिक विश्लेषण अहवाल, दोषारोप पत्र, मृत्यू दाखला
७	उंचावरुन पडून झालेला मृत्यू	प्रथम माहिती अहवाल किंवा पोलीस पाटील अहवाल, स्थळ पंचनामा, इन्क्वेस्ट पंचनामा, पोस्ट मॉर्टम अहवाल, पोलीस अंतिम अहवाल, मृत्यू दाखला
८	सर्पदंश / विंचू दंश	प्रथम माहिती अहवाल किंवा पोलीस पाटील अहवाल, स्थळ पंचनामा, इन्क्वेस्ट पंचनामा, पोस्ट मॉर्टम अहवाल, मृत्यू दाखला (वैद्यकीय उपचारापूर्वीच निधन झाल्याने पोस्ट मॉर्टम झाले नसल्यास या अहवालातून सूट मात्र वैद्यकीय अधिका-याचे प्रमाणपत्र शासकीय आरोग्य केंद्र अधिका-याकडून प्रतिस्वाक्षरित असणे आवश्यक)
९	नक्षलवाद्याकडून झालेल्या हत्या	प्रथम माहिती अहवाल, स्थळ पंचनामा, इन्क्वेस्ट पंचनामा, पोस्ट मॉर्टम अहवाल, मृत्यू दाखला, नक्षलवादी हत्येसंदर्भातील कार्यालयीन कागदपत्र
१०	जनावरांच्या हल्यामुळे/ चावण्यामुळे जखमी /मृत्यू	
	अ) चावण्यामुळे रेबीज होवून मृत्यू	प्रथम माहिती अहवाल, औषधोपचाराची कागदपत्रे, मृत्यू दाखला
	ब) जखमी होवून मृत्यू	प्रथम माहिती अहवाल, स्थळ पंचनामा, इन्क्वेस्ट पंचनामा, पोस्ट मॉर्टम अहवाल, मृत्यू दाखला
	क) जनावरांच्या हल्ल्यात मृत्यू होवून शव न मिळणे	प्रथम माहिती अहवाल, क्षतिपूर्ती बंधपत्र आवश्यक
११	दंगल	प्रथम माहिती अहवाल, स्थळ पंचनामा, इन्क्वेस्ट पंचनामा, पोस्ट मॉर्टम अहवाल, मृत्यू दाखला, दंगलीबाबतची कार्यालयीन कागदपत्रे

१२	अन्य कोणतेही अपघात	प्रथम माहिती अहवाल किंवा पोलीस पाटील अहवाल, स्थळ पंचनामा, इन्क्वेस्ट पंचनामा, पोस्ट मॉर्टम अहवाल, मृत्यू दाखला
१३	अपंगत्वाच्या लाभाच्या पुराव्यासाठी सादर करावयाची कागदपत्रे	प्रथम माहिती अहवाल, स्थळ पंचनामा, अपंगत्व अथवा अवयव निकामी होण्याचे कारणाबाबतचे डॉक्टरांचे अंतिम प्रमाणपत्र अथवा दवाखान्याच्या नोंदी २) प्राथमिक आरोग्य केंद्र/उपकेंद्राचे जिल्हा शाल्य चिकित्सकाचे प्रतिस्वाक्षरीसह कायम अपंगत्वाचे प्रमाणपत्र

उपरोक्त कागदपत्रे मूळ किंवा राजपत्रित अधिका-यांनी साक्षांकित केले असतील तरी ग्राहय धरण्यात येतील.

प्रपत्र इ

शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजना

विहित नमुन्यात प्रकरणांच्या नोंदी ठेवणे (तालुका स्तर)

सन २००८-२००९

अ.क्र.	अपघातग्रस्त शेतक-याचे नांव व पत्ता	अपघाताचे स्वरूप	अपघाताचा दिनांक	विमा प्रस्ताव प्राप्त दिनांक	जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयात पाठविल्याचा दिनांक	शेरा

प्रपत्र फ

शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजना

विहित नमुन्यात प्रकरणांच्या नोंदी ठेवणे (जिल्हा स्तर)

सन २००८-२००९

अ. क्र.	अपघातग्रस्त शेतक-याचे नांव व पत्ता	अपघाताचे स्वरूप	अपघाताचा दिनांक	तालुका कृषि अधिकारी यांचेकडून विमा प्रस्ताव प्राप्त दिनांक	विमा सल्लागार कंपनीकडे पाठविल्याचा दिनांक	शेरा

शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजना
क्लेम फॉर्म भाग -१

प्रति,
संबंधित विमा कंपनी
द्वारा तालुका कृषि अधिकारी, तालुका ----- जिल्हा -----

महोदय,
१) अर्जदार नाव व पत्ता -----

अर्जदाराचे अपघातग्रस्ताशी नाते
(मोबाईल क्र./दूरध्वनी क्र.) -----
-----

२) अपघातग्रस्ताचे नांव व पत्ता -----
-----

३) अपघात दिनांक -----

४) अपघाताचे स्वरूप -----

५) कोणत्याही एका शेतजमिनीचा
धारण केलेला तपशिल -----
सर्वे नं. / गट नं. -----

६) बँकेचा तपशिल -----
गावाचे नांव -----

१) अर्जदाराचे खाते असलेल्या बँकेचे नांव -----
२) बचत खाते क्र. -----
३) शाखा व शाखा क्र. -----

मी खाली सही करणारा अर्जदार नमुद करतो की, उपरोक्त माहिती खरी असून उपरोक्त अपघातग्रस्त
शेतकरी/वारसदार म्हणून रु.१,००,०००/-, रु.५०,०००/- एवढ्या शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा
योजनेखालील रकमेच्या दाव्यासाठी अर्ज करीत आहे/आहोत. कृपया सदर दावा निकाली काढून दाव्याची
रक्कम उपरोक्त नमुद बँक खात्यात जमा करण्यात यावी ही विनंती.

सोबत खालील प्रमाणे कागदपत्रे सादर करीत आहे.

(अर्जदाराची सही)

शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजना
क्लेम फॉर्म भाग-१ चे सहपत्र

अ.क्र.	तपशिल	जोडलेली कागदपत्रे	तालुका कृषि अधिकारी यांचा शेरा
१	७/१२ उतारा (मूळ प्रत)		
२	गाव नमुना नं.६ ड, (ज्या फेरफार नोंदी द्वारे ७/१२ वर नाव आले) (मूळ प्रत)		
३	गाव नमुना नं.६ क (मूळ प्रत)		
४	तलाठी प्रमाणपत्र (मूळ प्रत)		
५	प्रतिज्ञापत्र (प्रपत्र ग) (मूळ प्रत)		
६	वयाचा पुरावा (साक्षांकित प्रत)		
७	मृत्यू दाखला / अपंगत्वाचा दाखला (साक्षांकित प्रत)		
८	प्रथम माहिती अहवाल (साक्षांकित प्रत)		
९	घटनास्थळ पंचनामा (साक्षांकित प्रत)		
१०	अपघाताच्या स्वरूपानुसार प्रपत्र ड मधील इतर कागदपत्रे (साक्षांकित प्रत)		
	१		
	२		
	३		
	४		
	५		
	६		

शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजना
क्लेम फॉर्म भाग-२
तलाठयाचे प्रमाणपत्र

प्रमाणित करण्यांत येते की श्री. / श्रीमती मौजे
----- तालुका ----- जिल्हा ----- हे / ह्या शेतकरी
व्यक्तिगत अपघात विमा योजनेतर्गत समाविष्ट असून अपघातामुळे ते / त्यांचे वारस रु. १,००,०००/- किंवा
रु.५०,०००/- एवढया रकमेच्या दाव्यास पात्र आहेत.

श्री./श्रीमती ----- यांचे नांवे वहिताखालील
एकूण ----- एवढी एकर जमीन असून ते -----या गावाचे खातेदार आहेत.
त्यांचा ७/१२ व ६ क व फेरफार (६ ड) खातेतारा सोबत जोडलेला आहे. त्यांचे कायदेशीर वारस पुढील
प्रमाणे आहेत.

नांव	नांते
१.	
२.	
३.	

स्थळ -
दिनांक - ( )
तलाठी

शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजना
प्रपत्र ग
प्रतिज्ञापत्र (रु २० चे स्टॅप पेपर वरील)

मा.कार्यकारी दंडाधिकरी,

यांचे समोर

मी खालील सही करणार -----

रा.----- तालुका ----- जिल्हा-----

सत्य प्रतिशेवर लिहून देतो की, खाली लिहिलेला मजकूर माझे सद्सदविवेकबुधीस स्मरुन लिहिलेला असून खरा आहे.

श्री. ----- हे दिनांक / २००८ रोजी गांव

----- ता. ----- जि. ----- येथे अपघाताने अपांग/मयत झाले आहेत. त्यांना शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजनेचा लाभ मिळावा म्हणून मी अर्ज केलेला आहे. त्यासाठी क्लेम फॉर्म (भाग-१) मी भरला असून त्यातील तपशिल खरा आहे. सदर क्लेम फॉर्म (भाग-१) च्या अनुषंगाने सादर केलेली महसूल व इतर सर्व कागदपत्रे खरी आहेत व त्यातील माहितीही खरी आहे. मृत व्यक्ति शेतकरी आहे. क्लेम फॉर्म (भाग-१) सोबत जोडलेली मुळ कागदपत्रे व साक्षांकित कागदपत्रे खरी असून त्यात मी कोणतीही खाडाखोड अथवा बदल केलेला नाही.

वरील प्रतिज्ञापत्रातील सर्व मजकूर खरा व बरोबर असून तो असत्य नाही. तो असत्य निघालेस होणा-या कारवाईस मी पात्र रानाही. तसेच भा.दं.वि.संहिता कलम १९१, १९२, १९६, १९७, १९८, १९९ व २०० नुसार दंडास व कारवाईस पात्र राहिन हे लिहून दिले असे.

प्रतिज्ञापत्र करणार

ओळख

(नाव:-

)

अपघातग्रस्त व्यक्तीशी नाते

शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजना

क्लेम फॉर्म भाग-३

तालुका कृषि अधिकारीचे पत्र

जा.क्र. -----

दिनांक -----

प्रति,

मे.कबाल इन्शुरन्स ब्रोकरींग सर्विसेस प्रा.लि.,

----- जिल्हा प्रतिनिधी

विषय : शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजना

महोदय,

श्री. ----- रा.-----ता.-----

जि. ----- यांचा क्लेम फॉर्म भाग-१ मधील अर्ज सोबत जोडला आहे. सर्वस्तर तपशिल अर्जात नमुद आहे. अर्जासोबतची साक्षांकित कागदपत्रे स्विकारताना मूळ कागदपत्रांची पडताळणी या कार्यालयाने केली आहे. सोबत खालील प्रमाणे कागदपत्रे जोडली आहेत.

(जिल्हा अधिकारी कृषि अधिकारी यांचे मार्फत रवाना)

सोबत - मूळ दावा अर्ज

तलाठयाचे प्रमाणपत्र

अपघाताचे अनुषंगाने आवश्यक कागदपत्र

(क्लेम फॉर्म ३ व ४ चे सहपत्रात उल्लेखीत)

तालुका कृषि अधिकारी

ता.----- जि.-----

शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजना

क्लेम फॉर्म भाग -४

क्रमांक :

दिनांक :

प्रति

संबंधित विमा कंपनी

पत्ता -----

विषय :- शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजनेतर्गत

नुकसान भरपाई मिळण्याबाबत

महोदय

श्री. ----- रा.-----ता.-----

जि. ----- यांचा भाग-१ मधील अर्ज सोबत जोडला आहे. सविस्तर तपशिल अर्जात नमुद आहे. अर्जासोबतची साक्षांकित कागदपत्रे स्विकारताना मूळ कागदपत्रांची पडताळणी या कार्यालयाने केली आहे. सोबत खालील प्रमाणे कागदपत्रे जोडली आहेत.

( )

कबाल इन्शुरन्स ब्रोकिंग सर्विसेस प्रा.लि.

जिल्हा कार्यालय पत्ता -----

सोबत

- १) मूळ दावा अर्ज
- २) तलाठयाचे प्रमाणपत्र
- ३) ७/१२, फेरफार व ६ क चा उतारा, प्रतिज्ञापत्र (प्रपत्र ग)
- ४) तालुका कृषि अधिकायाचे पत्र
- ५) अपघाताच्या अनुषंगाने इतर आवश्यक कागदपत्रे
(क्लेम फॉर्म ३ व ४ चे सहपत्रात उल्लेखीत)

शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजना
क्लेम फॉर्म भाग-३ व ४ चे सहपत्र

अ.क्र.	तपशिल	तपासणी अधिकायाचा अहवाल		
		तालुका कृषि अधिकारी	विमा सल्लागार प्रतिनिधी	विमा कंपनी
१	७/१२ उतारा (मूळ प्रत)			
२	गाव नमुना नं.६८, (ज्या फेरफार नोंदी द्वारे ७/१२ वर नाव आले) (मूळ प्रत)			
३	गाव नमुना नं.६ क (मूळ प्रत)			
४	तलाठी प्रमाणपत्र (मूळ प्रत)			
५	प्रतिज्ञापत्र (प्रपत्र ग) (मूळ प्रत)			
६	वयाचा पुरावा (साक्षांकित प्रत)			
७	मृत्यू दाखला/अपंगत्वाचा दाखला (साक्षांकित प्रत)			
८	प्रथम माहिती अहवाल (साक्षांकित प्रत)			
९	घटनास्थळ पंचनामा (साक्षांकित प्रत)			
१०	अपघाताच्या स्वरूपानुसार प्रपत्र ड मधील इतर कागदपत्रे (साक्षांकित प्रत)			
१				
२				
३				
४				
५				
६				

शेतकरी व्यक्तिगत अपघात विमा योजना
परिशिष्ट - १

कबाल इन्शुरन्स सर्किंसेस प्रा. लि ब्रोकर/सल्लागार कंपनीची विभागीय कार्यालये

१ मुंबई	<p>श्रीमती मिताली बोरकर ११८ बी, मित्तल टॉवर, नरीमन पॉइंट, मुंबई - ४०० ०२१</p>	<p>फोन- ०२२ - ६६३२४९९८/९९ ४०७८९२३४ फॅक्स ०२२ - ६६३२४९२०</p>
२ कोकण	<p>मनिषा फासे कबाल इन्शुरन्स सर्किंसेस प्रा.लि., एशियाटीक आर्केड, गाळा नं. ५०, पोखरण रोड नं.१, वर्तक नगर, ठाणे (वेस्ट) ४०० ६०६</p>	<p>फोन- ०२२- २५८८४४७२ फॅक्स ०२२- २५८८६३२८</p>
३ नाशिक	<p>श्री. नंदकुमार देशपांडे कबाल इन्शुरन्स सर्किंसेस प्रा.लि., ४ / ए, देह मंदिर को. आॅप. हौ. सो. श्रीरंगनगर, नाशिक -४२२ ००२.</p>	<p>फोन ९८६०९५४१५१ फॅक्स ०२५३- २३१३२५७</p>
४ पुणे	<p>श्रीमती सूचेता प्रधान करंदीकर हाऊस, ३ रा मजला, १०१, शिवाजीनगर पुणे - ४११ ००५</p>	<p>फोन - ०२० - २५५२१४१२ फॅक्स - ०२०- २५५२१४१३ मोबाइल- ९८९०५२७२७८</p>
५ औरंगाबाद	<p>विनित आठल्ये दिशा अलंकार, शॉप नं. २ टाउन सेंटर, सिडको कॅनॉट, औरंगाबाद - ४३१ ००३</p>	<p>फोन ०२४० - ६५१३५७७ फॅक्स ०२४० - ५६१३५७७</p>
६ अमरावती	<p>श्री. सुभाष आग्रे सिंधुदुर्ग अपार्टमेंट, जोगळेकर प्लॉट रुक्मिणी नगर जवळ, जगताप पेट्रोल पंपामागे, अमरावती - ४४४ ६०१</p>	<p>फोन ०७२१ - २५९११८०</p>
७ नागपूर	<p>श्री. संदीप खैरनार कबाल इन्शुरन्स सर्किंसेस प्रा.लि., प्लॉट नं.११, लाभेश्वर हाऊस, डागा ले आऊट, नॉर्थ अंबाझरी रोड, नागपूर- ४४० ०१०</p>	<p>फोन -०७१२ - ६४५११४७ फॅक्स ०७१२ - २२४७५८७ मोबाइल ९८५०९५८००२</p>